

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย
ตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. กลุ่มเป้าหมายการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดทำแผนปฏิบัติการโรงเรียน
บ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการ
โรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการ
โรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 16 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้วิจัย คือ ครูผู้รับผิดชอบงานฝ่ายแผนปฏิบัติการโรงเรียนบ้านดงเสียว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3

1.1.2 ผู้ร่วมวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนและร่วมเสนอโครงการของโรงเรียนบ้านดงเสียวจำนวน 15 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบไปด้วย

1.2.1 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านดงเสียว คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงเสียว

1.2.2 วิทยากร ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำแผนปฏิบัติการโรงเรียนบ้านดงเสียว” คือ นายอนุกุล ทองนุ้ย รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1.2.3 ผู้นิเทศ คือ ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงเสียว และหัวหน้าฝ่ายแผนและงบประมาณ

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 การจัดทำแผนปฏิบัติการ

2.1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผน

2.1.2 แนวปฏิบัติของสถานศึกษาในการจัดทำแผนปฏิบัติการ

2.1.3 การจัดทำโครงการ

2.2 แนวทางการพัฒนาประกอบด้วย 3แนวทาง ได้แก่

2.2.1 การศึกษาดูงาน

2.2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.2.3 การจัดทำแผนปฏิบัติการโรงเรียนบ้านดงเสียว

2.2.4 การนิเทศภายใน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

ขั้นการวางแผน

1. ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษาที่เกี่ยวข้องได้แก่ 1) คู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา 2) รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสาม และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน
2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ขั้นการปฏิบัติการ

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาดูงานการดำเนินงานการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านซำก่าย อำเภอดงหลวง จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในวันที่ 18 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559
2. ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในวันที่ 7 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว วงรอบที่ 1 ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ.2559 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2560 และวงรอบที่ 2 ระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2560 โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย
4. นิเทศภายในเพื่อติดตามผลการดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ.2559 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2560 และวงรอบที่ 2 ระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2560 ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยโดยผู้นิเทศติดตาม

ชั้นการสังเกตการณ์

1. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยประเมินความพึงพอใจในการศึกษาดูงาน ประเมินความรู้ก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ประเมินความพึงพอใจในการประชุมเชิงปฏิบัติการ และประเมินการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว
3. ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศติดตามการดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว

การสะท้อนกลับ

ผู้วิจัยสะท้อนกลับการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 รายละเอียด ดังนี้

1. วงรอบที่ 1
 - 1.1 ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. วงรอบที่ 2
 - 2.1 ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
 - 2.2 เปรียบเทียบผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ระหว่างวงรอบที่ 2 กับ วงรอบที่ 1

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. สภาพและปัญหาในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังนี้
 - 1.1 สภาพในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว พบว่า โรงเรียนบ้านดงเสียวมีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการทุกปีการศึกษา แต่มีแผนการดำเนินงานในการจัดทำแผนปฏิบัติการไม่ชัดเจน ไม่เป็นไปตามขั้นตอน
 - 1.2 ปัญหาในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษายังขาดทักษะความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ทำให้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการโรงเรียนไม่ครบตามขั้นตอน และชุมชนยังไม่เข้าใจเรื่อง การจัดทำแผนปฏิบัติการโรงเรียนว่ามีความสำคัญอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประกอบไปด้วย
 - 2.1 การศึกษาดูงานการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านขัวก่าย อำเภอวารินนิवास จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อศึกษาดูงาน และผลงานของโรงเรียนเป็นการกระตุ้นให้เกิดแนวคิดและสร้างความตระหนักในการดำเนินงานการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและนำแบบอย่างเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานต่อไป
 - 2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เพิ่มทักษะในการจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.32$) และหลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 74.63
 - 2.3 การดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.4 การนิเทศภายในติดตามผลการดำเนินงานการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อช่วยเหลือแนะนำและติดตามผลการดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการ

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน บ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการพัฒนา พบว่า โดยภาพรวมหลังการพัฒนาในวงรอบที่ 2 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$) และในวงรอบที่ 1 อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.07$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้า เท่ากับ 74.06

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน บ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียนบ้านดงเสียว จากคู่มือการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสาม และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน และสัมภาษณ์ ครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า

1.1 ด้านสภาพในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว พบว่า โรงเรียนบ้านดงเสียวมีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการทุกปีการศึกษา แต่มีแผนการดำเนินงานในการจัดทำแผนปฏิบัติการไม่ชัดเจน ไม่เป็นไปตามขั้นตอน ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการ และยังขาดทักษะในการทำแผนปฏิบัติการแต่ละขั้นตอน จึงส่งผลให้การจัดทำแผนปฏิบัติการไม่ชัดเจนและไม่เป็นไปตามขั้นตอน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผรารุช แสนโสม (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโรงเรียนดอนเสียวแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า 1) สภาพการจัดทำแผน

กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการโรงเรียนดอนเสียวแดงพิทยาคม พบว่า สภาพปัจจุบัน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Henderson (2000, p 611-1A อ้างถึงใน ผราวุธ แสนโสสม, 2555, หน้า 81) ได้ศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในการพัฒนาและการนำแผนปฏิบัติการไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา แผนบูรณาการเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเป็นรายโรงเรียน โดยระบุถึงแหล่งข้อมูลเพื่อสร้างและกำหนดเป้าหมายในการปรับปรุงโรงเรียน ซึ่งในงานวิจัยนี้บอกแนวทางที่คณะกรรมการจะมีส่วนร่วมในการวางแผน และค้นหากระบวนการที่จะทำให้คณะกรรมการบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยการสังเกตและสัมภาษณ์ในโรงเรียน การศึกษา พบว่า 1) ครูผู้สอนมีภาระงานมาก ไม่มีเวลาไปปรึกษาคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแผน 2) ในประเด็นครูและผู้บริหารได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับแผนของโรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับน้อย หรือไม่ได้รับการฝึกอบรมเลย ทำให้ขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของแผน

1.2 ด้านปัญหาในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว

พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษายังขาดทักษะความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ทำให้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการโรงเรียนไม่ครบตามขั้นตอน และชุมชนยังไม่เข้าใจเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการโรงเรียนว่ามีความสำคัญอย่างไร ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการ และยังขาดทักษะในการทำแผนปฏิบัติการแต่ละขั้นตอน จึงส่งผลให้การจัดทำแผนปฏิบัติการไม่ชัดเจนและไม่เป็นไปตามขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผราวุธ แสนโสสม (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโรงเรียนดอนเสียวแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า 1) สภาพการจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการโรงเรียนดอนเสียวแดงพิทยาคม พบว่า สภาพปัจจุบัน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโรงเรียนดอนเสียวแดงพิทยาคม พบว่าเจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจบทบาทในการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมณี ชัยสิทธิ์วาทีน (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 พบว่า 1) ปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของ

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ได้แก่ขั้นการวางแผนขั้นการปฏิบัติตามแผนขั้นการตรวจสอบและประเมินผลขั้นการปรับปรุงแก้ไขทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านพบว่าปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพวุฒิการศึกษาประสบการณ์และขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Henderson (2000, p 611-1A อ้างถึงใน พรารุช แสนโสม, 2555, หน้า 81) ได้ศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในการพัฒนาและการนำแผนปฏิบัติการไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา แผนบูรณาการเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเป็นรายโรงเรียน โดยระบุถึงแหล่งข้อมูลเพื่อสร้างและกำหนดเป้าหมายในการปรับปรุงโรงเรียน ซึ่งในงานวิจัยนี้บอกแนวทางที่คณะกรรมการจะมีส่วนร่วมในการวางแผน และค้นหากระบวนการที่จะทำให้คณะกรรมการบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยการสังเกตและสัมภาษณ์ในโรงเรียน การศึกษาพบว่า 1) ครูผู้สอนมีภาระงานมากไม่มีเวลาไปปรึกษาคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามแผน 2) ในประเด็นครูและผู้บริหารได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับแผนของโรงเรียน พบว่าอยู่ในระดับน้อย หรือไม่ได้รับการฝึกอบรมเลย ทำให้ขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของแผน

2. การหาแนวทางพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ลงมติดำเนินการร่วมกันใช้แนวทางการพัฒนาที่ประกอบไปด้วย 1) ศึกษาดูงาน 2) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) ดำเนินงานการจัดทำแผนปฏิบัติการ และ 4) การนิเทศภายในเพื่อติดตามผลการจัดทำแผนปฏิบัติการ จึงประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการ และยังขาดทักษะในการทำแผนปฏิบัติการแต่ละขั้นตอน จึงส่งผลให้การจัดทำแผนปฏิบัติการไม่ชัดเจนและไม่เป็นไปตามขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิช นิรันทรานนท์ และ Gahavong (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำแผนงบประมาณ สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตอุดรธานี พบว่าผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำแผนงบประมาณโดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศกำกับติดตาม การพัฒนาในวงรอบที่ 1

ใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าเกิดการเรียนรู้ควบคู่การปฏิบัติจริงมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนงบประมาณเพิ่มขึ้นและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปจัดทำคู่มือเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำแผนงบประมาณของสถานศึกษาได้ และใช้กลยุทธ์การนิเทศ กำกับติดตาม เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจที่ได้มาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและจดจำขั้นตอนการจัดทำแผนงบประมาณได้อย่างแม่นยำยิ่งขึ้นยกเว้นการกำหนดข้อมูลพื้นฐานเพื่อเตรียมการในหัวข้อการกำหนดเป้าหมายห้องเรียน ห้องพิเศษและสิ่งก่อสร้างการกำหนดครุภัณฑ์ที่ขาดแคลนจึงได้ดำเนินการ การพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า กลุ่มผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการฝึกปฏิบัติในด้านการกำหนดข้อมูลห้องเรียน ห้องพิเศษและสิ่งก่อสร้าง การกำหนดครุภัณฑ์ขาดแคลนมาใช้ได้อย่างถูกต้อง การวิเคราะห์ตัวเลขความต้องการ ความขาดแคลนมีความถูกต้อง ทำให้การจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลางมีความสมบูรณ์ ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรารุช แสนโนสม (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโรงเรียนดอนเสียวแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า การพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ ศึกษาดูงานโรงเรียน ตัวอย่าง จำนวน 2 โรงเรียน การประชุมครู การพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้วยโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านที่มีให้แก่คณะครูในโรงเรียน 3) ผลการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโรงเรียน พบว่า ด้านการปรับเปลี่ยนการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความพึงพอใจต่อการดำเนินงานตามความเห็นของผู้รับบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านผลการตรวจสอบ การดำเนินงานแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ จากหน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ ทำให้งานแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโรงเรียนพัฒนาขึ้นและคณะครูในโรงเรียนก็ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านงานแผนงานเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ Bugg (2000, p 6111-A อ้างถึงใน พรารุช แสนโนสม, 2555, หน้า 81) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การประกันคุณภาพและการวางแผนส่งเสริมเสริมการแก้ไขในโรงเรียนมัธยมศึกษาอิสลินอยส์ ผลการศึกษาพบว่า มีการวางแผนส่งเสริมและช่วยพัฒนาระบบการเรียน ในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมอิสลินอยส์และมีการกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ในกระบวนการ

ประกันคุณภาพการศึกษา ผลจากการศึกษาวิจัยจะมีข้อปฏิบัติอยู่ 3 ระยะ คือ จะมีการปฏิบัติร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จากการประชุม ผู้บริหารสถานศึกษา จะเป็นผู้พิจารณาเอกสารของโรงเรียนทั้งคุณภาพภายในและคุณภาพภายนอก การรายงานมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาโรงเรียน และต้องรวมข้อมูล ให้แล้วเสร็จภายใน 6 วัน โดย นำข้อมูลเหล่านั้นเสนอต่อคณะกรรมการให้ลงนามเห็นชอบในการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน

จากแนวทางพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสี้ยว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ให้การสนับสนุน ส่งเสริมสถานศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามความคาดหวังของชุมชน และ คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนมีการรับรู้และเข้าใจในเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการหรือเรื่องของแผนปฏิบัติการของโรงเรียนมากขึ้น ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับคำแนะนำอย่างใกล้ชิดจากการนิเทศภายในเพื่อติดตามผลการดำเนินงานการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสี้ยว จากการเปรียบเทียบผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนทั้ง 2 วงรอบ พบว่า ในวงรอบที่ 1 มีระดับคุณภาพของผลการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=2.07$) ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า มีระดับคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$) เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานทั้ง 2 วงรอบ แล้วปรากฏว่ามีค่าร้อยละความก้าวหน้าของการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสี้ยว เท่ากับ 74.06 ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจาก ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการ และยังขาดทักษะในการทำแผนปฏิบัติการแต่ละขั้นตอน จึงส่งผลให้การจัดทำแผนปฏิบัติการไม่ชัดเจนและไม่เป็นไปตามขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผรารุช แสนโสม (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโรงเรียนดอนเสียวแดงพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พบว่า 1) สภาพการจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการโรงเรียนดอนเสียวแดงพิทยาคม พบว่า สภาพปัจจุบัน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผน

ปฏิบัติการโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ โรงเรียนดอนเสียวแดงพิทยาคม พบว่าเจ้าหน้าที่ไม่เข้าใจบทบาทในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการโรงเรียน 2) การพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ ศึกษาดูงานโรงเรียนตัวอย่าง จำนวน 2 โรงเรียน การประชุมครู การพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้วยโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านที่มีให้แก่คณะครูในโรงเรียน 3) ผลการพัฒนาแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโรงเรียน พบว่า ด้านการปรับเปลี่ยนการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน ตามความเห็นของผู้รับบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านผลการตรวจสอบ การดำเนินงานแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ จากหน่วยตรวจสอบภายในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการดำเนินงานตามขั้นตอน ต่างๆ ทำให้งานแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการโรงเรียนพัฒนาขึ้นและคณะครูในโรงเรียน ก็ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านงานแผนงานเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิช นิรันตรานนท์ และ Gahavong (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนา บุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำแผนงบประมาณสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตอุดรธานี พบว่า ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำแผนงบประมาณ โดยใช้ กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ กำกับติดตาม การพัฒนาเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ได้มาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและจดจำขั้นตอนการจัดทำแผน งบประมาณได้อย่างแม่นยำยิ่งขึ้น ทำให้การจัดทำกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้า ระยะปานกลางมีความสมบูรณ์ ถูกต้องและสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ Henderson (2000, p 611-1A อ้างถึงใน พรารุช แสนโสม, 2555, หน้า 81) ได้ศึกษาเชิงลึก เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในการพัฒนาและการนำแผนปฏิบัติการไปใช้ใน โรงเรียนประถมศึกษา แผนบูรณาการเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเป็นรายโรงเรียน โดยระบุถึง แหล่งข้อมูลเพื่อสร้างและกำหนดเป้าหมายในการปรับปรุงโรงเรียน ซึ่งในงานวิจัยนี้บอก แนวทางที่คณะกรรมการจะมีส่วนร่วมในการวางแผน และค้นหากระบวนการที่จะทำให้อ คณะกรรมการบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยการสังเกตและสัมภาษณ์ใน โรงเรียน การศึกษาพบว่า 1) ครูผู้สอนมีภาระงานมากไม่มีเวลาไปปรึกษาคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการตามแผน 2) ในประเด็นครูและผู้บริหารได้รับการฝึกอบรมในเรื่องแผนของ โรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับน้อย ทำให้ขาดความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของแผน

จากการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน บ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ทำให้เกิดผลจากการดำเนินงานการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนที่เพิ่มขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$) และเมื่อพิจารณาการเปรียบเทียบผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนบ้านดงเสียว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3 โดยภาพรวมหลังการพัฒนาทั้ง 2 วงรอบแล้วปรากฏว่ามีค่าร้อยละความก้าวหน้า เท่ากับ 74.06

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมกับบุคลากรในโรงเรียน เกี่ยวกับเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องและครบทุกคน เพื่อสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับบุคลากร ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในองค์กร

1.2 ควรจัดไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ เพื่อศึกษา Best practices ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

1.3 ควรมีการนิเทศติดตามประเมินผลการจัดทำแผนปฏิบัติการ อย่างเป็นระบบตามระยะเวลาอย่างต่อเนื่องจนสิ้นสุดตามแผน มีการรายงานสรุปโครงการ เพื่อหาปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานพร้อมทั้งจัดทำเอกสารเครื่องมือและระยะเวลาที่ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในการวางแผนงาน การจัดทำโครงการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

2.2 ควรศึกษารูปแบบการดำเนินงานของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ในการดำเนินงานการจัดทำแผนปฏิบัติการ

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียนอื่น เพื่อแก้ปัญหาและนำมาพัฒนาซึ่งจะส่งผลให้การจัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น